

Rojenice.

Živele so v starih časih v votlinah pohorskih gor Rojenice ali divje žene. One so naznanjale vreme, napovedovale čas za dobro setev, in tudi skoraj vsaki noseči ženi in novorojenemu detetu prerokovale njegovo prihodnje življenje. Posebno so neki rade prebivale v votlinah landske gore, in pod nekdanjim gradom nad slovensko Bistrico.

Mnogo pravljic si pripoveduje prosto ljudstvo o Rojenicah; hočem jih tukaj nekoliko zapisati:

Enkrat zgodaj v pomladi, ko je še debel sneg zemljo pokrival, začne Rojenica klicati: „Kmet sej bob!“ Kmet gre bob sejati, pa vès se mu potaka v neko globoko jamo. Nevoljen reče Kmet Rojenici: „Sejal sem ga, pa žeti mi ga ne bo treba.“ Ona mu pa odvrne: „Kjer si ga sejal, tam ga boš žel,“ — in gares toliko je zraslo bolea, da ni vedel, kam bi ga shranil.

Dругikrat ravno na binkoštno nedeljo zjutraj zgodaj stopi Rojenica iz votline, in oziraje se po zraku reče: „Ko bi zdaj kmet prosil sejati, dobil bi ga stotero.“ Neki kmet, ki je to slišal, vse svoje nezorane in neobsejane njive s proso poseje, in dobil ga je stotero.

Pa tudi burke so Rojenice rade vganjale s kmeti. Takó začle enkrat Rojenica: „Kmet sej bob!“ pa ko je kmet bob sejati, izraste nices bobovina neizmerno dolga, pa brez stročja. Žalosten in nevoljen vzame kmet koso, da bi bobovino pokosil. Rojenica pa se ga usmili in reče: „Ne kosi je, ampak pizlji jo, kadar bo zrela.“ In res, ko je bobovina dozrela, jo popipljejo in celo debla bito je polno debelega xrnja.

Neka rojenica je zahajala v kmečko hišo na posteljo spat, pa ko vidi, da gospodinja ni vsčič, ji dá klopčič ter reče: „Ta klopčič ti dam, zato ker sem hodila na tvojo posteljo spat, pa nikdar ne smeš reči, da bi le še bil skoraj konec“ in tudi o koncu ne smeš nikdar govoriti, kadar boš iz tega klopčiča nit motala.“ Dokler ni konca imenovala, se je zmiraj izmotalavala lepa preja. Enkrat pa je reče gospodinja: „To je vendar čudno, da iz tega klopčiča ni & nikdar konca,“ — in čuda! prav tedaj je iztekel konec.

Prerokovale so tudi Rojenice nekemu fantičku pri porodu, da se bo obesil, kadar boče enajsto leto nastopil. Starši so se silno prestrašili in premišljevali so, kako bi svojega otroka oteli huđe osode. Naučili so fantička, da naj vsako delo začne v božjem imenu. Ko je prišla njegova ura, reče: „Zdaj se pa grem obesiti v božjem imenu,“ — vzame vrv ter gre v goščavo. Tukaj priveže vrv za vejo, in ko si zanjtko nastavi, pravi: „Zdaj se bom pa obesil v božjem imenu.“ Pa vrv se mu utrga. Zopet si jo zveže in si dene zanjtko na vrat, pa zopet se utrga vrv. Se tretjikrat poskusi, pa tudi zdaj se mu utrga vrv, če lih je bila jako močna. Med tem mu ura mine, in on se povrne zdrav in vesel domú.

Z